

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**
Filozofická fakulta
Ústav bohemistiky
Datum odevzdání posudku: **11. 6. 2014**

Jméno: **Dagmar MATĚJKOVÁ**
Obor: **historie – bohemistika**
Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Mluva v Jiraticích ve třech generacích

Bakalářská práce Dagmar Matějkové je mnohém ohledu výjimečná. Autorka analyzuje oblast českomoravského nářečí, v níž se prolínají znaky obecně české, jihozápadočeské, středomoravské, případně i lokální specifika či archaismy. Je třeba vyzdvihnout, že bakalantka dokázala nesmírně komplikovanou dialektologickou situaci obce Jiratic (nacházejících se nedaleko Jemnice) obsáhnout intelektuálně, a navíc byla schopna sepsat strukturně přehlednou práci. Rozsah textu v podstatě odpovídá práci magisterské. Při složitosti problematiky tomu však ani nemohlo být jinak.

Práce zkoumá míru stírání nářečních rysů v rámci tří generací dané lokality. Dále se autorka soustředí na mísení rysů moravských a českých. Matějková vychází jednak z pořízených nahrávek, jednak z vlastní jazykové zkušenosti. Práci doprovází rozsáhlá příloha, jejíž hlavní část tvoří přepisy nářečních textů (32 stran). Dle mého soudu velkou hodnotu mají i informace etnografického charakteru, týkající se nesmírně kulturně bohatého života v této malé vsi.

Svoji erudici a schopnost samostatně vědecky uvažovat autorka prokazuje v části teoretické a metodologické. Nejenže je autorka obeznámena se základní dialektologickou literaturou (např. Bělič, Bogoczová, ČJA, Lamprecht, Utěšený), ale dokáže postavit teze vlastní, a dokonce i dosavadní zjištění poopravit. Na str. s. 184 například nesouhlasí s tezí Ireny Bogoczové, že je pro Jemnicko typické splnutí N a A pl. živ. substantiv. Takový jev – typický pro podskupinu severovýchodočeskou – by mohl být opravdu spíše typický pro severní část podskupiny českomoravské.

V praktické části si bakalantka všimá zvláště rysů fonetických a morfologických, případně morfologických jevů hláskoslovné povahy (Bogoczová). Nesmírně cenná jsou zjištění týkající se mezigeneračních rozdílů (např. dloužení kmenové samohlásky, postupný zánik protetického *h-*, aj.), nebo naopak konstatování živosti daného jevu i u mladé generace (neprovedení přehlásky; široká výslovnost *i*). Matějková je také schopna analyzovat složitější nářeční jevy jako např. jihočeskou disimilaci zubnic či podoby *l*-ového participia sloves typu *tiskl/tisknul*.

Tento oddíl završuje relativně obsáhlý slovníček, mapující lexikální stránku dané oblasti. V této části autorka využila poznatků shromážděných ve Slovníku nespisovné češtiny a Českém jazykovém atlase. Srovnáním pak Matějková zjistila jejich stylistickou platnost (obecně český výraz, moravismus, specifický místní výraz). V některých případech doplnila i informaci etymologickou (germanismus). Na sebraném materiálu a na základě vlastní jazykové kompetence výtečně dokládá přechodnost dané oblasti (*rejža, turkyňa, kadlátko chod'ijou, děcka tam valej*).

O svědomitém přístupu svědčí rovněž minimum pravopisných a stylistických nedostatků. Na str. 85 by se autorka mohla vyhnout analytickému tvaru komparativu (*nejvíce patrná*) či ukazovacímu zájmenu (*protože ty jsem zachytila pouze u generace nejstarší*) Na

určité interpunkční a jiné (např. ve spodobě znělosti: *už ste*) nedostatky bylo možné poukázat i v náročných prepisech (str. 122). Tyto výtky jsou však vzhledem k celkové kvalitě textu nepodstatné. Vytknout lze tzv. překlep na str. 85, kde autorka uvedla místo náležitého lokálu (L) vokativ (V). Podobné chybě došlo i na str. 87 (*kde od roku 1945 převažovalo německé osídlení*).

Závěrem lze konstatovat, že vznikla výjimečná bakalářská práce jak výběrem dané lokality, tak i způsobem pečlivého zpracování. Vzhledem k tomu, že text splňuje nároky kladené rovněž na práci diplomovou, rád ho doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **výborně**

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 11. června 2014

Stupeň klasifikace:	☒ výborně	☐ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	---	--------------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte